

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu: návrh zákona o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon) (ďalej len „návrh zákona“).

Predkladateľ: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov.

Nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia, ktorá je povinnou prílohou tejto analýzy a nájdete ju na [webovom sídle MH SR](#), (ďalej len „Kalkulačka nákladov“):

TYP NÁKLADOV	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>	0	0
<i>B. Iné poplatky</i>	0	0
<i>C. Nepriame finančné náklady</i>	0	0
<i>D. Administratívne náklady</i>	19148	0
Spolu = A+B+C+D	19148	0
z toho		
<i>E. Vplyv na mikro, malé a stredné podniky</i>	9574	0
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ</i>	19148	0
VÝPOČET mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov	IN	OUT
G. Náklady okrem výnimiek = B+C+D-F	0	0

V tejto fáze legislatívneho procesu sme odhadli náklady, ktoré by vznikli podnikateľským subjektom v súvislosti s plnením informačných povinností.

Financovanie aj dopad na súkromné financie bude možné určiť až pri predkladaní následných konkrétnych čiastkových sektorových klimatických plánov a pri ich implementácii. V následných stratégiách a legislatívnych návrhoch dotknutých rezortov budú podrobnejšie rozpracované opatrenia na základe zhodnotenia aktuálneho stavu v danom časovom období a v danej oblasti udržateľného rozvoja, ako aj trendy vývoja, ktoré budú smerovať k lepšiemu odhadu ekonomickej náročnosti a budú známe aj možnosti financovania.

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov):

P.č.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods.)	Pôvod regulácie: SK/EÚ úplná harm./EÚ harm. s možnosťou voľby	Účinnosť regulácie	Katégoria dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Vplyv na 1 podnik. v €	Vplyv na kategóriu dotk. subjektov v €	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) / Out (znižuje náklady)
1.	Poskytovanie písomných, alebo elektronických informácií na požiadanie MŽP SR resp. SHMÚ	návrh zákona o zmene klímy (klimatický zákon)	§ 6, ods. 2	EÚ harmonizácia	1. septembra 2023	Prevádzkovatelia veľkých, stredných a malých zdrojov pre prípravu emisných inventúr.	200	100	77	15 318	in
2.	Poskytovanie písomných, alebo elektronických informácií na požiadanie samosprávnych orgánov	návrh zákona o zmene klímy (klimatický zákon)	§ 6, ods. 3	EÚ harmonizácia	1. septembra 2023	Prevádzkovatelia stredných a malých zdrojov pre prípravu strategických dokumentov.	100	50	38	3830	in

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

1. Poskytovanie písomných, alebo elektronických informácií na požiadanie MŽP SR resp. Slovenskému hydrometeorologickému ústavu (SHMÚ)

Prevádzkovatelia veľkých, stredných a malých zdrojov sú povinní v zmysle návrhu zákona poskytnúť MŽP SR a SHMÚ na základe písomnej alebo elektronickej žiadosti v určenej lehote najmenej 30 dní informácie alebo údaje, ktoré sú dostupné, sú k dispozícii. nie sú súčasťou národných databáz za účelom plnenia informačných povinností Slovenskej republiky súvisiacich s plnením záväzkov v oblasti riešenia zmeny klímy. Určenú lehotu je možné v odôvodnených prípadoch predĺžiť najviac o ďalších 30 dní. Uvedené údaje budú slúžiť na prípravu emisných inventúr. V modelovom príklade pri 200 subjektoch (z toho 100 MSP) sa zvýšia administratívne náklady na 15 318 € (viď kalkulačka nákladov na PP).

1. Poskytovanie písomných, alebo elektronických informácií na požiadanie samosprávnych orgánov

Prevádzkovatelia stredných a malých zdrojov sú povinní v zmysle návrhu zákona poskytnúť samosprávnym orgánom na základe písomnej alebo elektronickej žiadosti v určenej lehote najmenej 30 dní informácie alebo údaje, ktoré sú dostupné, sú k dispozícii. nie sú súčasťou národných databáz a sú nevyhnutné pre prípravu dokumentov uvedených v § 18. Určenú lehotu je možné v odôvodnených prípadoch predĺžiť najviac o ďalších 30 dní. V modelovom príklade pri 100 subjektoch (z toho 50 MSP) sa zvýšia administratívne náklady na 3 830 € (viď kalkulačka nákladov na PP).

Ďalšie informácie:

K cieľu EU ETS, ktorý je zadefinovaný v návrhu zákona (§ 4, ods. 2) uvádzame nasledovné dopady na podnikateľské prostredie, ktoré vychádzajú z analýzy MŽP - Inštitútu environmentálnej politiky ktorá bola pripravená a slúžila ako interný podklad pre vládu SR pre tvorbu stanovísk k legislatívnym opatreniam v rámci balíka Fit for 55 Práve tento balík bude kľúčovým Európskym opatrením, ktorý má zabezpečiť implementáciu tohto návrhu zákona a posunúť Slovensko bližšie k naplneniu emisných cieľov podľa tohto návrhu zákona. Táto analýza je zverejnená na nasledujúcom odkaze: <https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/analyza-vplyvov-balika-fit-55.html>

- Jedno z hlavných nových opatrení, ktoré má zabezpečiť ochranu európskeho priemyslu voči konkurentom zo zahraničia, ktorý nemusia plniť nové ambicióznejšie opatreniami na znižovanie emisií skleníkových plynov je Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM), tzv. „uhlíkové clo“. Uhlíkové clo zvýši konkurencieschopnosť európskych podnikov a podnieti inovácie v oblasti nízkouhlíkových technológií. V predstihu zrealizované dekarbonizačné investície sa tak vrátia európskym podnikom na kratšom horizonte. Zavedenie uhlíkového cla podporí významné odvetvia domáceho priemyslu. Výroba ocele môže v dôsledku známych zámerov a politik dostať silný stimul pre dlhodobú udržateľnosť. Pozitívne ovplyvnená bude aj produkcia hliníka, ktorá by mohla potenciálne vzrásť o takmer 3 %. To by mohlo zmierniť riziko ukončenia produkcie hliníka na Slovensku. Zavedenie uhlíkového cla by malo mať pozitívny dopad na reálny HDP SR. Ekonomika EÚ by oproti základnému scenáru mohla byť v roku 2035 asi o 0,03 % menšia, naopak slovenská väčšia o 0,09 %. Očakávame, že zavedením uhlíkového cla sa export zo SR do EÚ v roku 2035 zvýši zhruba o 0,45 % oproti scenáru bez uhlíkového cla.

- Emisná náročnosť výroby energií sa ešte výraznejšie zníži, čím sa zmiernia negatívne klimatické vplyvy. V súvislosti s celkovou stratégiou príklonu energetickej spotreby k elektrine bude podiel energetických potrieb zabezpečovaných nízkoemisnými technológiami rásť.
- Slovenské podniky môžu dlhodobo očakávať stabilizovanejšiu, ale vyššiu cenu uhlíka. Komisia v revízii navrhuje po jednorazovom znížení celkového emisného stropu o 117 miliónov kvót výraznejšie ročné zníženie emisií o lineárny redukčný faktor 4,2 % (namiesto 2,2 % ročne v rámci súčasného systému). Trhová stabilizačná rezerva (MSR), ktorá bola zavedená ako reakcia na dlhodobý prebytok emisných kvót počas Veľkej recesie, sa má zachovať podľa súčasných parametrov až do konca roku 2030.

V dôsledku dekarbonizácie a investícií do energetickej efektívnosti sa podporí výroba najmä v odvetviach železa, oceli a stavebných materiálov, negatívne však zasiahne rafinérie. Útlm fosílnych palív zasiahne rafinérie, ktorých produkcia bude v roku 2030 o viac ako 7 % nižšia. Negatívny dopad na rafinérie bude mať aj nahradzovanie automobilov so spaľovacími motormi elektromobilmi. Nárast investícií do energetickej efektívnosti a dekarbonizácie, ktoré zahŕňajú aj rekonštrukcie budov, by mal zvýšiť produkciu v odvetví výroby železa a oceli o zhruba 16 %, v odvetví výroby nekovových minerálnych výrobkov o viac ako 3 % v roku 2030.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Problematika zmeny klímy sa na Slovensku legislatívne upravovala prostredníctvom zákona č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ten upravuje len polovicu slovenských emisií, ktoré spadajú pod Systém obchodovania s emisnými kvótami- ETS).

K návrhu zákona bola pripravená Predbežná informácia o pripravovanom návrhu zákona, ktorá bola zverejnená Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 8. 6. 2021 pod rezortným číslom 9725/2021-1.7. Pripomienky podnikateľského prostredia - APZ (Asociácia priemyselných zväzov) sú vyhodnotené v správe o účasti verejnosti k tomuto návrhu zákona.

K príprave návrhu zákona, bola vytvorená pracovná skupina pre prípravu zákona o zmene klímy, ktorej sa konalo 15.3. 2022.

Pod Radou vlády pre európsku zelenú dohodu vzniklo šesť pracovných skupín (Doprava, Energetika, Priemysel, Obehové hospodárstvo, Poľnohospodárstvo a Výstavba), kde bol diskutovaný návrh zákona aj s podnikateľskými subjektmi, ktoré sú členmi týchto pracovných skupín. Úvodné stretnutie pracovnej skupiny pre prípravu zákona o zmene klímy sa konalo 15.3.2022.

Pracovné skupiny pre dopravu, energetiku, priemysel, poľnohospodárstvo sa počas mája a júna 2022 stretávali na online rokovaníach. Na týchto rokovaníach v spolupráci so SHMÚ sa predstavili projekcie vývoja emisií pre jednotlivé sektory, pričom predmetom diskusií bolo hlavne správne nastavenie sektorových cieľov pod zákonom o zmene klímy v týchto sektoroch.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Všeobecne vplyvy na konkurencieschopnosť priemyselných výrobných závodov a malých a stredných podnikov je ťažké kvantifikovať.

Návrhom zákona sú určené povinnosti pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, ktoré podľa návrhu zákona sú povinné poskytnúť MŽP SR alebo ním poverenej právnickej osobe na základe písomnej alebo elektronickej žiadosti a v určenej lehote informácie alebo údaje za účelom plnenia informačných povinností Slovenskej republiky súvisiacich s plnením záväzkov v oblasti boja proti zmene klímy, najmä s nariadením EP a Rady č. 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy.

Malé a stredné podniky nie sú priamo ovplyvnené, nie je na nich prenesená iná administratívna záťaž mimo vyššie uvedeného Európskeho nariadenia. V závislosti od charakteru a rozsahu konkrétnych uplatnených národných politík a opatrení na znižovanie emisií, s cieľom dosahovať záväzky definované v § 3 - § 5, a súvisiacich ustanovení vyplývajúcich z tohto návrhu zákona, budú podniky ovplyvnené nepriamo.

Všetky tieto reportingové a informačné povinnosti sa už dnes robia, preto neočakávame novú administratívnu záťaž nad rámec dnešného rámca. Návrh zákona naopak garantuje stabilný rámec na zabezpečenie informačných povinností, aby bolo jasné kto a kedy môže žiadať informačné povinnosti od podnikateľských subjektov a v prípade, že takejto žiadosti nebude vyhovené, aké postihy za to hrozia.

Pri nepriamych finančných nákladoch je odôvodnené predpokladať, že predloženým návrhom a budúcimi opatreniami najmä v súvislosti s cieľom dosahovať záväzky definované v § 3 - § 5, budú dotknuté takmer všetky podnikateľské subjekty z toho dôvodu, že predložený návrh môže mať vplyv na ceny energií. Cena energií vo väčšej alebo menšej miere ovplyvňuje nákladovú alebo výnosovú stranu výkazu ziskov a strát každého podnikateľského subjektu a môžu byť premietnuté aj do koncových cien za tovary a služby.

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

zvyšuje   nemení   znižuje

Navrhované opatrenia v zákone, napr. aj prostredníctvom sektorových klimatických plánov pre sektory mimo EU ETS, ako aj v iných ustanoveniach v prekladanom zákone, budú viesť Slovenskú republiku k energetickej nezávislosti od ruských energetických komodít a zároveň budú chrániť slovenských spotrebiteľov pred dopadom vysokého rastu cien energií. Zároveň navrhovaný zákon umožní riešiť klimatickú krízu, ktorej nepriaznivé dôsledky sú v súčasnosti bežným javom (sucho, vysoké teploty, nedostatok vodných zdrojov vrátane poklesu ich výkonnosti, a pod.)

De karbonizácia sektorov spadajúcich mimo systém EU ETS ktoré upravuje návrh zákona, si vyžaduje dodatočné náklady, tie môžu priaznivo alebo aj nepriaznivo ovplyvniť konkurencieschopnosť spoločností, ktoré podnikajú v týchto sektoroch. Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu je možné zmierňovať cieleným financovaním z rôznych zdrojov.

Zvýšenie cien v dôsledku kompenzácie nákladov firiem na investovanie do energetickej efektívnosti môže viesť k zmene štruktúry exportnej schopnosti Slovenska do tretích krajín a vplývať na ziskovosť firiem. Okrem toho zmena spotreby domácností bude mať vplyv na dopyt.. Podobne aj investovanie do výroby elektriny vytlačí niektoré neenergetické investície. Dopad na konkurencieschopnosť však môže byť rôznorodá, v závislosti od firiem, sektora a času zvädzaných technológií (nové technológie sú zoznačené drahšie a predpokladáme, že ich väčším používaním sa cena týchto technológií bude postupne znižovať).

Pre niektoré firmy budú dopady pozitívne, lebo napr. ušetrí na palivových nákladoch, a tým si zvýšia konkurenčnú výhodu oproti konkurencii (nižšie náklady pre logistické a prepravné spoločnosti). Niektoré firmy budú postihnuté negatívne, pretože ich dodatočné náklady na dekarbonizáciu budú vyššie ako ich prípadné úspory na palivách.

Vplyvy na konkurencieschopnosť je možné zmiernovať cieľným financovaním z rôznych zdrojov.

Z dlhodobého hľadiska sú však tieto investície lacnejšie ako dostať sa do bodu, že nedostatok energií, deformácia trhu a negatívne dôsledky zmeny klímy majú ďalekosiahle negatívne následky. Dôkazom je aj rok 2022 - keď extrémne sucho, nedostatok plynu a nedostatok elektriny a ich vysoké ceny majú veľmi negatívne dôsledky na ekonomické prostredie a budú spúšťačmi vyššej inflácie a slabšieho ekonomického rastu resp. môžu viesť k recesii a poškodeniu ekonomiky a podnikateľského prostredia ďaleko viac ako vynútené investície do dekarbonizácie.

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Materiál nemá vplyv.

Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu je možné zmiernovať cieľným financovaním z rôznych zdrojov.

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

zvyšuje   nemení   znižuje

Domnievame sa, že aj produktivita sa zvyšuje, lebo sa zvyšuje energetická účinnosť výroby, prepravy tovaru- teda znižujú sa náklady na palivá z dlhodobého hľadiska. Z krátkodobého hľadiska to môže mať aj negatívne dopady na produktivitu v prípade zvýšených cien za energiu alebo potrebných investícií na zvyšovanie energie.

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

a) *sankcie alebo pokuty, ako dôsledok porušenia právne záväzných ustanovení;*

Podľa návrhu zákona (§ 19) Slovenská inšpekcia životného prostredia môže uložiť pokutu od 100 eur do 10 000 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľ, ak neposkytne v určenej lehote informácie alebo údaje za účelom plnenia informačnej povinnosti podľa § 6 ods. 3, alebo poskytne informácie alebo údaje, ktoré sú nepravdivé, neúplné alebo nejednoznačné.

Nepredpokladáme, že toto ustanovenie sa bude aplikovať v praxi, pretože už dnes je zabezpečené plnenie informačných povinností na neformálnej báze a podnikateľský sektor s verejným sektorom spolupracuje dobre.

Taktiež podľa návrhu zákona (§ 19) orgán územnej samosprávy podľa § 18 návrhu zákona môže uložiť pokutu od 100 eur do 10 000 eur právnickej osobe a fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorí vykonávajú svoju činnosť podľa osobitného predpisu na území obce/mesta, samosprávneho kraja ak neposkytne v určenej lehote informácie alebo údaje za účelom plnenia informačnej povinnosti podľa § 6 ods. 4, alebo poskytne informácie alebo údaje, ktoré sú nepravdivé alebo neúplné.

- b) vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;*
- c) regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;*
- d) iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.*

Najmä priemyselné podniky môžu byť pozitívne stimulované k investíciám do zvyšovania energetickej efektívnosti. Merná investičná náročnosť projektov na dosiahnutie energetických úspor je v tomto sektore relatívne nižšia ako napr. v sektore budov či dopravy. Zvýšená motivácia investovať do konkurencieschopnosti vyplýva aj z toho, že priemysel nemá nárok na regulované ceny energií, takže krátkodobo musí znášať vyššie trhové ceny.

Dekarbonizácia bude znamenať v praxi dopyt po nových a inovatívnych technológiách a postupov, ktorých zavádzanie bude stimulovať tvorbu zelených pracovných miest vo vysoko inovatívnych oblastiach. Napríklad rozvoj automobilov na alternatívne palivá bude znamenať rozvoj tej časti automobilového priemyslu, ktorý sa dokáže adaptovať na túto zmenu (výrobcovia batérií a iných inovatívnych odvetví). Napr. v sektore cestnej dopravy sa predpokladá, že výroba automobilov na Slovensku sa transformuje na výrobu automobilov na alternatívny pohon.

Finančné nástroje určené pre podnikateľský sektor na minimalizáciu dopadov v súvislosti s plnením klimatických cieľov ustanovených návrhom zákona:

Environmentálny fond

Schéma štátnej pomoci – Kompenzácie nepriamych nákladov

Na pokrytie priamych nákladov na emisie CO₂ môžu členské štáty EÚ poskytnúť štátnu pomoc niektorým priemyselným odvetviám s veľkou spotrebou elektriny ako kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie CO₂, t. j. nákladov vyplývajúcich zo zvýšených cien elektriny preto, že výrobcovia elektriny prenášajú náklady na nákup emisných kvót na odberateľov.

Kompenzácie nepriamych nákladov na emisie CO₂ na úrovni EÚ upravujú usmernenia o štátnej pomoci v súvislosti so systémom obchodovania s emisnými kvótami v Únii (EU ETS). Pre obdobie rokov 2021 – 2030 boli dňa 21. septembra 2020 prijaté nové (revidované) usmernenia.

Kompenzácie nepriamych nákladov v SR – aktuálny stav

System poskytovania kompenzácie nepriamych nákladov na emisie CO₂ v SR je upravený „Schémou štátnej pomoci pre podniky v odvetviach a pododvetviach, v prípade ktorých sa predpokladá značné riziko úniku uhlíka v súvislosti s premietnutím nákladov emisných kvót v rámci EU ETS do cien elektrickej energie“ (ďalej len „schéma na kompenzácie“).

Možnosť kompenzácie nepriamych nákladov pre niektoré podniky podľa schémy na kompenzácie vyplýva z národnej legislatívy (zákon o obchodovaní s emisnými kvótami). V Slovenskej republike je na pomoc na kompenzácie oprávnených približne 14 priemyselných subjektov.

Finančné prostriedky pochádzajú z výnosov z predaja emisných kvót v dražbách, ktoré sú príjmom Environmentálneho fondu..

Environmentálny fond ako poskytovateľ štátnej pomoci v spolupráci s MŽP SR a v súlade so schémou na kompenzácie v rokoch 2017 až 2021 zverejnil výzvy na predloženie žiadosti o kompenzáciu nepriamych nákladov na emisie CO₂ za roky 2016 až 2020 (pomoc sa poskytuje za predchádzajúci rok) s výškou disponibilných prostriedkov 41 mil. EUR za spomenuté roky.

(detaily vid'. v tabuľke nižšie).

Kompenzácia nepriamych nákladov vzniknutých v rokoch 2016 - 2020								
Názov žiadateľa	Kraj	NACE	Zmluvná suma (EUR)					Spolu za žiadateľa
			2016	2017	2018	2019	2020	
Slovalco, a.s.	BB	27.42	6 215 824,35	5 386 184,90	2 747 763,86	1 812 259,06	4 983 457,49	21 145 489,66
Mondi SCP, a.s.	ZA	21.12	-	1 097 931,05	560 109,86	369 414,63	1 015 838,26	3 043 293,80
Metsa Tissue Slovakia s.r.o.	ZA	21.12	-	219 717,63	112 089,01	73 138,24	201 119,88	606 064,76
Duslo, a. s.	NT	24.15	-	-	898 496,98	592 600,09	1 629 566,87	3 120 663,94
U. S. Steel Košice, s.r.o.	KE	27.10	429431,42	372 114,29	189 834,22	125 203,18	344 291,14	1 460 874,25
SLOVNAFT, a.s.	BA		1 681 118,58	1 456 736,07	743 154,35	490 144,98	1 347 815,06	5 718 969,04
Železiarne Podbrezová a.s.	BB	27.22	385 021,57	333 631,92	170 202,42	112 255,24	308 686,11	1 309 797,26
		27.10						
OFZ, a.s.	ZA	27.10	1 288 604,08	1 133 684,14	578 349,30	381 444,27	1 048 918,08	4 430 999,87
SHP Harmanec, a.s.	BB	21.12	-	-	-	31 163,62	85 827,76	116 991,38
SHP SLAVOŠOVCE, a.s.	KE	21.12	-	-	-	12 376,69	34 479,35	46 856,04
Spolu za daný rok		27.42	10 000 000,00	10 000 000,00	6 000 000,00	4 000 000,00	11 000 000,00	41 000 000,00
Rok			2016	2017	2018	2019	2020	Výnosy spolu (2016-2020)
Výnos z dražieb pre SR (EUR)			64 982 197,76	86 977 405,53	229 584 845,34	244 446 828,48	241 826 256,68	867 817 533,78
% poskytnutých kompenzácií na výnosoch v danom roku (%)			15,39	11,50	2,61	1,64	4,55	

Schéma štátnej pomoci pre oblasť teplárenstva (149,5 mil. EUR pre rok 2022), ktorá je zacielená na zlepšenie energetickej efektívnosti, modernizáciu energetických systémov vrátane

rozvodov tepla na centralizované zásobovanie teplom alebo chladom (CZT), do uskladňovania energie a smart riešení pre rozvody tepla, na zvýšenie podielu elektriny a tepla vyrobeného zariadeniami na vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla (VÚ KVET) (ďalej len „schéma pre teplárenstvo“). Indikatívna výška výdavkov plánovaných v rámci tejto schémy pre obdobie 2021 - 2030 je 1 mld. EUR. Znenie schémy: <https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=2892954>

Dňa 27. júla 2022 bola zverejnená výzva pre teplárenstvo pripravená v rámci schémy pre teplárenstvo.. Viac detailov ohľadne výzvy je k dispozícii na webovom sídle Environmentálneho fondu na nasledovnom linku: <https://envirofond.sk/modernizacny-fond/>.

Schéma štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu

Na jeseň 2022 boli Európskou komisiou a Európskou investičnou bankou schválené dve schémy štátnej pomoci na dekarbonizáciu priemyslu. Schémy budú financované z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti K4 (POO) a Modernizačného fondu (MoF).

Zámerom schémy je prispieť k zníženiu emisie skleníkových plynov prostredníctvom podpory projektov na dekarbonizáciu priemyslu, ktoré povedú k úsporám primárnej energie, zníženiu konečnej spotreby energie a zavedú používanie vyspelých environmentálnych technológií do priemyselnej výroby, čím sa priamo podporuje dosiahnutie národných, európskych ako aj globálnych klimatických cieľov podľa Parížskej dohody.

Cieľom schém je prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov prostredníctvom podpory projektov na dekarbonizáciu priemyslu pod systémom obchodovania s emisiami skleníkových plynov (EU ETS).

V rámci schéma z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti (komponent 4) bude poskytnutá pomoc vo výške 357 343 413,00 Euro.

Schéma z prostriedkov Modernizačného fondu má predpokladaný rozpočet na obdobie rokov na obdobie rokov 2022 – 2030 nastavený na 750 000 000 EUR.

Znenie schém na dekarbonizáciu priemyslu je dostupné na:

1.
<https://obchodnyvestnik.justice.gov.sk/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=3550458&csrt=2384708614519771708>

2.
<https://obchodnyvestnik.justice.gov.sk/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=3550458&csrt=2384708614519771708>

Schéma štátnej pomoci pre podporu výroby elektriny z OZE (20 mil. EUR pre rok 2022) je zameraná na podporu investícií do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (OZE) s cieľom zvýšenia podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe v SR. Poskytovateľom pomoci v rámci schémy je MŽP SR a vykonávateľom schémy je MH SR. Odhadovaný priemerný ročný objem finančných prostriedkov z MoF na realizáciu tejto schémy je 40 mil. EUR. Indikatívna výška výdavkov plánovaných v rámci tejto schémy pre obdobie 2021 - 2030 je 400 mil. EUR. Znenie schémy – dostupné online:

<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetailHtml.aspx?IdFormular=2892958>

Ďalšie finančné nástroje (podporné mechanizmy):

Viacročný finančný rámec 2021-2027

V investičnom pláne Európskej zelenej dohody z roku 2020 sa požadujú zelené investície (verejné i súkromné) vo výške 1 bilión EUR do roku 2030. VFR na roky 2021 – 2027 a nástroj NextGenerationEU zmobilizujú na podporu obnovy po pandémii COVID-19 a dlhodobých priorit EÚ vrátane ochrany životného prostredia 2,018 bilióna EUR (v bežných cenách)¹. Na základe prísahy „nespôsobovať škodu“ uvedenej v Európskej zelenej dohode a medziinštitucionálnej dohody o VFR na roky 2021 – 2027² bude 30 % rozpočtu EÚ podporovať úsilie v oblasti klímy a 7,5 % (od roku 2024) a 10 % (od roku 2026) sa vyčlení na podporu biodiverzity. Dosiachnutie týchto cieľov si vyžaduje zvýšené programovanie finančných zdrojov v oblasti biodiverzity, a to konkrétne v rámci politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 a spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) na roky 2023 – 2027.

Udržateľným financovaním sa výrazne zvyšuje transparentnosť environmentálnej udržateľnosti (cieľ podporovaný taxonómiou EÚ)³ a posilňujú sa požiadavky na nefinančné vykazovanie, uľahčuje sa emisia zelených dlhopisov (na základe normy EÚ pre zelené dlhopisy⁴). S pomocou obnovenej stratégie udržateľného financovania (2020)⁵ sa zvýšia toky investícií do klímy a životného prostredia. V prípade podpory financovania adaptácie na zmenu klímy môže nová stratégia pre adaptáciu na zmenu klímy uľahčiť vyriešenie nedostatkov v poisťnej ochrane v prípade nepoistených udalostí súvisiacich s klímou. EIB do roku 2025 zosúladí 50 % svojich úverov s klímou a so životným prostredím⁶ s príspevkom vo výške 250 miliárd EUR na investičný plán Európskej zelenej dohody do roku 2027.

V tabuľke sa uvádza prehľad fondov EÚ osobitne vyčlenených pre Slovensko na obdobie 2021 – 2027. Tieto fondy sú doplnené aj ďalšími programami financovania z prostriedkov EÚ, ktoré sú k dispozícii všetkým členským štátom.

Tabuľka: Kľúčové fondy EÚ pridelené Slovensku (v bežných cenách), 2021 – 2027

¹ Európska komisia, [Dlhodobý rozpočet EÚ na roky 2021 – 2027 a nástroj NextGenerationEU](#).

² [Medziinštitucionálna dohoda, Ú. v. EÚ L 433I](#).

³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

⁴ [Norma EÚ pre zelené dlhopisy](#) – 2021/0191 (COD).

⁵ COM(2021) 390 final – Európska komisia, Stratégia financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo.

⁶ Plán EIB pre klimatickú banku 2021 – 2025, november 2020.

Nástroj	Finančné prostriedky pridelené krajine (v mil. EUR)
Politika súdržnosti	Spolu: 12 358,1⁷
EFRR	8 117,4
KF	1 613,0 ⁸
ESF+	2 404,4
EÚS (EFRR)	223,3 ⁹
Fond na spravodlivú transformáciu	458,9¹⁰
EPFRV/rozvoj vidieka v rámci strategických plánov SPP na roky 2023 – 2027 ¹¹	1 295,4¹²
Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF)	15,2¹³
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti 2021 – 2026 ¹⁴	6 328,6¹⁵ (granty)

Národný plán obnovy a odolnosti Slovenska reaguje na nalievajúcu potrebu podporiť výraznú obnovu a pripraviť krajinu na budúcnosť. Reformy a investície v pláne pomôžu Slovensku stať sa udržateľnejším, odolnejším a lepšie pripraveným na výzvy a príležitosti spojené so zelenou a s digitálnou transformáciou. Na tento účel plán pozostáva z piatich kľúčových oblastí politiky (zelená ekonomika, vzdelávanie, výskum a inovácie, zdravie a verejná správa a digitalizácia) s 18 komponentmi. Na opatrenia sa vyčlení podpora vo výške 6,3 miliardy EUR v podobe grantov. Približne 43 % plánu podporí ciele v oblasti klímy¹⁶ tj 2,73 mld. eur¹⁷. Presahuje to 37 % cieľ Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy. Pokiaľ ide o zelenú ekonomiku, plán odráža záväzok v oblasti klímy a predstavuje významné príspevky k zelenej transformácii a ambicióznemu cieľu zníženia emisií skleníkových plynov o 55 % do roku 2030 a k celkovému cieľu dosiahnutia uhlíkovej neutrality EÚ do roku 2050¹⁸.

Kľúčové opatrenia zelenej ekonomiky, na ktorú je alokovaných 2,301 mld. Eur sú:

- **232 mil. eur na obnoviteľné zdroje energie a energetickú infraštruktúru.**
- **741 miliónov eur na obnovu budov.**

⁷ Európska komisia, [Pridelenie rozpočtových prostriedkov EÚ z politiky súdržnosti 2021 – 2027](#).

⁸ Presun do Nástroja na prepájanie Európy (Doprava) nie je zahrnutý.

⁹ Počiatočné pridelenie prostriedkov z programu Interreg na členský štát vrátane nadnárodnej a cezhraničnej spolupráce EÚS.

¹⁰ Európska komisia, [Pridelenie rozpočtových prostriedkov EÚ z politiky súdržnosti 2021 – 2027](#).

¹¹ Európska komisia, [Strategické plány SPP](#).

¹² [Príloha XI k nariadeniu \(EÚ\) 2021/2115](#).

¹³ Príloha V k [nariadeniu \(EÚ\) 2021/1139](#).

¹⁴ Samotné reformy a investície v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa musia implementovať do 31. decembra 2026.

¹⁵ [Vykonávacie rozhodnutie Rady, FIN 517](#).

¹⁶ <https://www.planobnovy.sk/>

¹⁷ <https://www.minzp.sk/poo/>

¹⁸ https://www.planobnovy.sk/site/assets/files/1/celex_52021sc0161_sk_txt_hodnotenie_planu_obnovy_sk.pdf

- **1 368 miliónov EUR do dekarbonizácie priemyslu** na zlepšenia energetickej účinnosti a zavádzanie inovačných technológií.
- **801 miliónov EUR do udržateľnej dopravy** na podporu zavádzania približne 3 000 nabíjajúcich staníc pre alternatívne palivá, modernizácie železníc a 200 km novej cyklistickej infraštruktúry. Tieto investície sa ďalej posilnia komplexnou reformou, ktorou sa vytvoria integrované systémy verejnej dopravy v šiestich regiónoch.
- **159 miliónov EUR na opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy** týkajúcu sa reformy v oblasti ochrany prírody, hospodárenia s vodami a krajinného plánovania na zachovanie biodiverzity. Investície povedú k renaturácii 90 km vodných tokov a podpore udržateľnejšieho miestneho hospodárstva.

Plán sa má realizovať za niekoľkých podmienok s cieľom zaistiť uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“. Napríklad nie sú oprávnené žiadne investície do kotlov na biomasu a výstavby nových malých vodných elektrární, kým modernizácia existujúcich vodných elektrární je spojená s podrobnou kontrolou dodržiavania environmentálnych právnych predpisov¹⁹.

Programové obdobie 2021 - 2027

Pokiaľ ide o pridelenie prostriedkov na jednotlivé ciele politiky počas programového obdobia 2021 – 2027, Slovensko v zmysle schválenej partnerskej dohody²⁰ a vykonávacieho rozhodnutia Komisie z 18.7.2022, ktorým sa schvaľuje partnerská dohoda so Slovenskou republikou uvádza, že predbežná cieľová hodnota príspevku na opatrenia v oblasti klímy pre Slovensko je stanovená na 31% jeho celkovej alokácie z EFRR a 43% jeho celkovej alokácie z Kohézneho fondu.

V prípade cieľa politiky 2 – zelenšia nízkouhlíková Európa je cieľom podporiť dosiahnutie národných energetických a klimatických cieľov uvedených v integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne (ďalej iba) INEKP ako aj ambicióznejších cieľov podľa balíka “Fit for 55”. Zahŕňa to zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a zlepšenie energetickej hospodárnosti budov (verejných budov a bytových domov), keďže budovy spolu s priemyslom predstavujú najvyšší potenciál úspor energie. Tam, kde je to relevantné a realizovateľné, bude súčasťou obnovy aj inštalácia OZE a uplatnenie prvkov na ochranu biodiverzity a zelenej infraštruktúry na podporu adaptácie na zmenu klímy. Dôležitým predpokladom dosahovania energetických cieľov je rozvoj udržateľnej regionálnej a lokálnej energetiky a uplatňovanie princípu prvoradosti energetickej efektívnosti.

Do podpory do energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov sa čakávajú nasledujúce výsledky:

- príspevok k zníženiu primárnej energetickej spotreby o približne 230 GWh a k plneniu cieľov v oblasti energetickej efektívnosti uvedených v INEKP a príspevok k zníženiu emisií skleníkových plynov približne o 50 600 ton k plneniu cieľov stanovených v Nízkouhlíkovej stratégii rozvoja SR do roku 2030;

¹⁹ [Pracovný dokument útvarov Komisie: Analýza plánu obnovy a odolnosti Slovenska | Európska komisia \(europa.eu\).](https://european-council.europa.eu/media/e3000420/167142/1/Pracovny_dokument_utarov_Komisie_Analyza_planu_obnovy_a_odolnosti_Slovenska_Eurupska_komisija_europa.eu)

²⁰ <https://www.eurofondy.gov.sk/programove-obdobie-2021-27/dokumenty/index.html>

- vytvorenie siete energetických centier a posilnenie energetického manažmentu samospráv s cieľom optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu, vrátane zvyšovania informovanosti v oblasti energetickej efektívnosti;
- zníženie energetickej náročnosti v podnikoch, prioritne v MSP, realizáciou energeticky efektívnych opatrení v oblastiach spotreby: budovy, technológie a doprava;
- rozšírenie vysoko energeticky efektívneho fondu budov do roku 2030 a jeho postupná dekarbonizácia;
- zníženie konečnej energetickej spotreby v budovách uplatňovaním princípu prvoradosti energetickej efektívnosti, čím sa prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov;
- zlepšenie tepelnotechnických vlastností budov, ktoré vedie k zlepšeniu podmienok zdravej klímy vo vnútornom prostredí, vyššej úrovni pohody a pohodlia a zlepšeniu zdravia užívateľov.

V prípade podpory energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené sú očakávané výsledky:

- celkový príspevok k zvýšeniu podielu OZE na Slovensko o približne 300 MW;
- vyššia miera využívania OZE v podnikoch a domácnostiach;
- znižovanie využívania fosílnych palív prostredníctvom zvyšovania podielu OZE v systémoch zásobovania teplom a chladom, vrátane využívania biometánu a zeleného vodíka;
- zvýšenie podielu OZE v individuálnom vykurovaní a chladení;
- zvýšenie využívania OZE v prostredí energetických spoločenstiev a aktívnych odberateľov;
- vytvorenie podmienok pre využívanie geotermálnej energie na energetické účely;
- urýchlenie prechodu na nákladovo efektívny, udržateľný a bezpečný systém zásobovania energiou, znižovanie emisií skleníkových plynov o približne 105 000 ton/rok a zlepšovanie kvality ovzdušia.

V prípade vývoja inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo transeurópskej energetickej siete (TEN-e) sa očakávajú nasledujúce výsledky:

- efektívne využívanie zdrojov a kapacít na uskladnenie prepojených so sústavou;
- väčšia integrácia obnoviteľných zdrojov energie do distribučných sústav, zlepšenie plánovania dopytu a ponuky na miestnej úrovni;
- znižovanie strát pri distribúcii elektriny;
- zavedenie štandardizovaných riešení pre inteligentné distribučné sústavy a skladovanie.

V prípade podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility sa očakávajú nasledujúce výsledky:

- zvýšenie prístupnosti a atraktivity verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšenia podielu verejnej osobnej dopravy na celkovej prepravnej práci a zníženie podielu individuálnej automobilovej dopravy,
- zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie vo veľkých aglomeráciách (zníženie hlukovej záťaže, vibrácií, prašnosti a produkcie emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov),
- zlepšenie kvality služieb poskytovaných dráhovou mestskou hromadnou dopravou (MHD),
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry a vytvorenie predpokladov pre zavedenie komplexných zmien v organizácii verejnej dopravy v sídlach,
- zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo dopravnej infraštruktúry vrátane jej integrácie s verejnou osobnou dopravou,
- zvýšený podiel cyklistickej a inej nemotorovej dopravy na celkovej celkovej prepravnej práci.

Najviac prostriedkov (4,2 miliardy EUR) sa prideliť na cieľ politiky č. 2 „Zeleňšia nízkouhlíková Európa“, za ktorým nasleduje cieľ politiky č. 4 „Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa“ (3,25 miliardy EUR) a cieľ politiky č. 3 „Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility“ (2 miliardy EUR). Návrh sa vzťahuje na všetky relevantné odvetvia životného prostredia, a to najmä v rámci cieľa politiky č. 2, ktorý zahŕňa tri politické priority: energetická efektívnosť a dekarbonizácia; životné prostredie a udržateľná mestská mobilita.

V rámci nástroja NextGenerationEU Komisia do roku 2026 vydá zelené dlhopisy EÚ v hodnote až 250 miliárd EUR (jedna tretina celkovej sumy NextGenerationEU), ktoré budú v súlade so všeobecným duchom zásady „výrazne nenarušiť“, nebudú však podliehať v súčasnosti vypracovávaným delegovaným aktom týkajúcim sa taxonómie EÚ ani nebudú plne v súlade s navrhovanou normou EÚ pre zelené dlhopisy.